

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów administracyjnych oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi

Art. 1

W ustawie z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269 oraz z 2005 r. Nr 169, poz. 1417) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21:

a) §1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Prezesa sądu i wiceprezesa sądu w wojewódzkim sądzie administracyjnym powołuje Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego spośród sędziów wojewódzkiego sądu administracyjnego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego, po zasięgnięciu opinii zgromadzenia ogólnego tego sądu i Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego.”,

b) po §1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§1a. Prezes sądu i wiceprezes sądu w wojewódzkim sądzie administracyjnym są powoływani na pięcioletnią kadencję.”;

2) po art. 21 dodaje się art. 21a w brzmieniu:

„Art.21a. §1. Prezes sądu i wiceprezes sądu w wojewódzkim sądzie administracyjnym może być odwołany przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego w toku kadencji w przypadku:

- 1) rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych,
- 2) gdy dalsze pełnienie funkcji z innych powodów nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości.

§2. Odwołanie prezesa sądu i wiceprezesa sądu w wojewódzkim sądzie administracyjnym następuje po zasięgnięciu opinii zgromadzenia ogólnego tego sądu i Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego. W przypadku niewydania opinii w terminie miesiąca od przedstawienia zamiaru odwołania

prezesa sądu albo wiceprezesa sądu, uważa się, że opinia jest pozytywna.

- §3. W przypadku złożenia w toku kadencji przez prezesa sądu albo wiceprezesa sądu w wojewódzkim sądzie administracyjnym rezygnacji z pełnionej funkcji, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego odwołuje go bez zasięgania opinii, o której mowa w §2.”;

3) art. 45 otrzymuje brzmienie:

„Art. 45. §1. Wiceprezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego powołuje na pięcioletnią kadencję Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, złożony za zgodą Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego.

- §2. Wiceprezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może być odwołany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego w toku kadencji w przypadku:

- 1) rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych,
- 2) gdy dalsze pełnienie funkcji z innych powodów nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości.

- §3. Wystąpienie z wnioskiem o odwołanie wiceprezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego następuje po uzyskaniu zgody Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego.

- §4. W przypadku złożenia w toku kadencji przez Wiceprezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego rezygnacji z pełnionej funkcji, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego występuje z wnioskiem o odwołanie go bez uzyskania zgody, o której mowa w §3.”.

Art. 2

W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 12 dodaje się art. 12¹ w brzmieniu:

„Art.12¹. §1. Dla każdej sprawy z zakresu, o którym mowa w art. 1, tworzy się akta. Akta mogą być tworzone i przetwarzane także z wykorzystaniem technik informatycznych.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 169, poz. 1417, Nr 250, poz. 2118 i Nr 264, poz. 2205, z 2006 r. Nr 38, poz. 268, Nr 208 poz. 1536 i Nr 217, poz. 1590 oraz z 2007 r. Nr 120, poz. 818 i Nr 121, poz. 831.

- §2. Akta sprawy udostępnia się stronom postępowania.
- §3. Akta wszystkich zakończonych prawomocnie spraw sądowoadministracyjnych przechowuje się we właściwym sądzie administracyjnym przez okres niezbędny ze względu na rodzaj i charakter sprawy oraz znaczenie materiałów zawartych w aktach jako źródła informacji.
- §4. Po okresie przechowywania w sądzie akta sprawy podlegają przekazaniu do właściwych archiwów państwowych albo zniszczeniu.
- §5. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, sposób tworzenia akt, o których mowa w §1, oraz warunki i tryb przechowywania i przekazywania akt wojewódzkich sądów administracyjnych i Naczelnego Sądu Administracyjnego, a także warunki i tryb niszczenia tych akt po upływie okresu ich przechowywania, uwzględniając w szczególności rodzaje spraw oraz właściwe zabezpieczenie przed dostępem osób nieuprawnionych, utratą lub zniszczeniem.”;

2) po art. 14 dodaje się art. 14a w brzmieniu:

„Art.14a. Jeżeli wojewódzki sąd administracyjny nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy lub podjąć innej czynności, Naczelny Sąd Administracyjny wyznaczy na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów inny wojewódzki sąd administracyjny.”;

3) uchyla się art. 23;

4) w art. 24 dotychczasową treść oznacza się jako §1 i dodaje się §2 w brzmieniu:

„§ 2. Wniosek o wyłączenie prokuratora przekazuje się odpowiedniemu prokuratorowi nadzrędnemu.”;

5) w art. 65 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Do doręczenia pism w postępowaniu sądowym przez pocztę stosuje się tryb doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.”;

6) w art. 72 dotychczasową treść oznacza się jako §1 i dodaje się §2 w brzmieniu:

„§2. Jeżeli doręczenia dokonuje się w miejscu pracy, można doręczyć pismo osobie upoważnionej do odbioru pism.”;

7) art. 73 otrzymuje brzmienie:

„Art. 73 §1. W razie niemożności doręczenia w sposób przewidziany

w artykułach poprzedzających, pismo przesłane pocztą należy złożyć w placówce pocztowej operatora publicznego, a doręczane w inny sposób - w urzędzie właściwej gminy, umieszczając zawiadomienie o tym na drzwiach mieszkania adresata lub w oddawczej skrzynce pocztowej, wraz z informacją o możliwości jego odbioru w terminie siedmiu dni. W przypadku niepodjęcia przesyłki w terminie, pozostawia się powtórne zawiadomienie o możliwości odbioru przesyłki w terminie nie dłuższym niż czternaście dni od daty pierwszego zawiadomienia. Doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia tego terminu.

- §2. Pismo można doręczyć przez umieszczenie go w skrytce pocztowej adresata na okres czternastu dni. Doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia tego terminu.
- §3. Pismo może być także doręczone przez złożenie go do przechowania pod adresem „poste restante” na okres czternastu dni. W przypadku nieodebrania korespondencji przez adresata doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia tego terminu.
- §4. Pocztaowa placówka oddawcza zawiadamia niezwłocznie organ wysyłający o dacie złożenia pisma w skrytce pocztowej adresata. Niepodjętą w terminie przesyłkę „poste restante” pocztowa placówka oddawcza niezwłocznie zwraca organowi wysyłającemu.”;

8) w art. 124 w §1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) w razie przedstawienia przez sąd w tym postępowaniu pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu albo Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich;”;

9) w art. 221 dotychczasową treść oznacza się jako §1 i dodaje się §2 w brzmieniu:

„§2. Przepis §1 nie dotyczy skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego, wnoszonej w trybie art. 54 §1.”;

10) w art. 232 §1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd z urzędu zwraca stronie cały uiszczony wpis od:

- a) pisma odrzuconego lub cofniętego,
- b) zażalenia na postanowienie w przedmiocie ukarania grzywną, jeżeli zażalenie zostało uwzględnione.”;

11) art. 244 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w ramach prawa pomocy jest równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa.”;

12) w art. 252 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Postanowienie co do przyznania lub odmowy przyznania prawa pomocy doręcza się stronie, która złożyła wniosek. Zażalenie na to postanowienie przysługuje wyłącznie wnioskodawcy.”;

13) w art. 272:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. W sytuacji określonej w § 1 skargę o wznowienie postępowania wnosi się w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Jeżeli w chwili wydania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego orzeczenie sądowe nie było jeszcze prawomocne na skutek wniesienia środka odwoławczego, który został następnie odrzucony, termin biegnie od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu.”,

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§3. Można żądać wznowienia postępowania również w przypadku, gdy potrzeba taka wynika z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego działającego na podstawie umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio, z tym że termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania biegnie od dnia doręczenia stronie lub jej pełnomocnikowi rozstrzygnięcia organu międzynarodowego.”;

14) Po dziale VII dodaje się dział VIIa w brzmieniu:

„DZIAŁ VIIa

SKARGA O STWIERDZENIE NIEZGODNOŚCI Z PRAWEM PRAWOMOCNEGO ORZECZENIA

Art. 285¹. §1. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie została stronie wyrządzona szkoda, a niezgodność z prawem wynika z rażącego naruszenia norm prawa Wspólnoty Europejskiej.

§2. Skarga, o której mowa w §1, przysługuje również w wyjątkowych przypadkach od prawomocnego orzeczenia wojewódzkiego sądu administracyjnego, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych.

- §3. Od orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego skarga nie przysługuje, z wyjątkiem gdy niezgodność z prawem wynika z przyczyn określonych w § 1. Orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego traktuje się jak orzeczenia wydane w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi.
- §4. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia podlega opłacie stałej.
- Art. 285². W przypadkach, o których mowa w art. 285¹ §1 i 2 skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia może wnieść także Prokurator Generalny lub Rzecznik Praw Obywatelskich.
- Art. 285³. Od tego samego orzeczenia strona może wnieść tylko jedną skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.
- Art. 285⁴. Skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia można oprzeć na podstawie naruszenia prawa materialnego lub przepisów postępowania, które spowodowały niezgodność orzeczenia z prawem, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda. Podstawą skargi nie mogą być jednak zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.
- Art. 285⁵. § 1. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać:
- 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości lub w części;
 - 2) przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie;
 - 3) wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne;
 - 4) uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy;
 - 5) wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto - gdy skargę wniesiono stosując art. 285¹ §2 - że występuje wyjątkowy przypadek uzasadniający wniesienie skargi;
 - 6) wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem.
- § 2. Skarga powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego. Do skargi – oprócz jej odpisów dla doręczenia ich stronom i uczestnikom postępowania –

dołącza się dwa odpisy przeznaczone do akt Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 285⁶. § 1. Skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch lat od dnia jego uprawomocnienia się.

§2. W razie stwierdzenia niezachowania warunków formalnych określonych w art. 285⁵ § 2, przewodniczący wzywa o poprawienie lub uzupełnienie skargi.

§3. Skargę nieopłaconą, skargę wniesioną z naruszeniem art. 175 §1 oraz skargę, której braków strona nie uzupełniła w terminie, sąd odrzuca na posiedzeniu niejawnym.

Art. 285⁷. Po doręczeniu skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia stronie przeciwnej, a gdy skargę wniósł Prokurator Generalny lub Rzecznik Praw Obywatelskich - obydwu stronom, wojewódzki sąd administracyjny przedstawia niezwłocznie akta sprawy Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu.

Art. 285⁸. §1. Naczelny Sąd Administracyjny odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd niższej instancji, skargę wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 285⁵ §1, jak również skargę z innych przyczyn niedopuszczalną.

§2. Skarga podlega także odrzuceniu, jeżeli zmiana zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych była lub jest możliwa albo jeżeli nie zachodzi wyjątek, o którym mowa w art. 285¹ § 2.

Art. 285⁹. §1. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w składzie trzech sędziów.

§2. Sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia objętego skargą, jest wyłączony od orzekania w postępowaniu co do tej skargi.

Art. 285¹⁰. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw. Skarga podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, chyba że ważne względy przemawiają za wyznaczeniem rozprawy.

Art. 285¹¹. §1. Naczelny Sąd Administracyjny oddala skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w razie braku podstawy do stwierdzenia, że zaskarżone orzeczenie jest niezgodne z prawem.

§2. Uwzględniając skargę Naczelny Sąd Administracyjny stwierdza, że orzeczenie jest w zaskarżonym zakresie niezgodne z prawem.

§3. Jeżeli sprawa ze względu na osobę lub przedmiot nie podlegała orzecznictwu sądów w chwili orzekania, Naczelny Sąd Administracyjny - stwierdzając niezgodność orzeczenia z prawem - unieważnia zaskarżone orzeczenie oraz orzeczenie sądu pierwszej instancji i odrzuca skargę.

Art. 285¹². W przypadkach nieuregulowanych przepisami niniejszego działu do postępowania wywołanego wniesieniem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia stosuje się odpowiednio przepisy o skardze kasacyjnej.”;

15) Art. 299 otrzymuje brzmienie:

„Art. 299. §1. Jeżeli strona mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą nie ustanowiła pełnomocnika do prowadzenia sprawy mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce, obowiązana jest wraz z wniesieniem skargi ustanowić pełnomocnika do doręczeń mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce.

§2. W razie niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w §1, sąd wzywa stronę, aby uzupełniła ten brak w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia wezwania pod rygorem odrzucenia skargi.

§3. Jeżeli ze skargi wynika, że uczestnik postępowania sądowego ma miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą, sąd, doręczając odpis skargi, zawiadamia go o obowiązku ustanowienia pełnomocnika do doręczeń mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia zawiadomienia. W razie niedopełnienia tego obowiązku, pisma w postępowaniu sądowym pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.

§4. Przepis §3 stosuje się odpowiednio do uczestnika postępowania, o którym mowa w art. 33 §2.

§5. Przepisów §1-4 nie stosuje się, jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną stanowi inaczej.”;

16) Art. 300 otrzymuje brzmienie:

„Art. 300. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania w zakresie obrotu zagranicznego stosuje się odpowiednio przepisy o ustroju sądów powszechnych oraz Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące międzynarodowego postępowania cywilnego.”.

Art. 3

Wydane na podstawie przepisów dotychczasowych akty powołania prezesów sądu i wiceprezesów sądu w wojewódzkich sądach administracyjnych oraz wiceprezesów Naczelnego Sądu Administracyjnego stają się aktami powołania na pięcioletnią kadencję, której bieg rozpoczyna się z dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 4

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od orzeczeń, które stały się prawomocne począwszy od dnia 1 września 2004 r.

Art. 5

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.